

Spørgsmål til statsminister Anders Fogh Rasmussen omkring Danmarks militære involvering i Irak

Kilde: folketinget.dk

Dato: 15. november 2006

2) Til statsministeren af:

Villy Søvnald (SF):

»Vil statsministeren kommentere hr. Søren Espersens udtalelser til Politiken lørdag den 4. november 2006 om, at Danmark gik i krig på grund af Iraks besiddelse af masseødelæggelsesvåben, og finder statsministeren det ikke bekymrende, at de udslaggivende stemmer for Danmarks ulovlige krigsdeltagelse er blevet givet på et grundlag, der åbenlyst er i modstrid med, hvad statsministeren har hævdet, og finder statsministeren det således ikke på sin plads at få kulegravet beslutningsgrundlaget?«

Villy Søvnald (SF):

Vi skal nu til Irak. Irakkriegen fylder jo i øjeblikket meget i debatten i medierne osv. Man kan vel sige, at statsministerens krigseventyr er endt som et mareridt. Det går elendigt på alle punkter. Midtvejsvalget i USA viste, at det også har politiske konsekvenser i USA, og en af statsministerens nære støtter, George Bush, den amerikanske præsident, fik sig et ordentligt nederlag. Jeg vil derfor i dag stille statsministeren et spørgsmål. Når man diskuterer med dem, der i sin tid stemte for krigen - regeringspartierne og Dansk Folkeparti - så er der jo vidt forskellige opfattelser, eksempelvis går hr. Søren Espersen fra Dansk Folkeparti rundt i den vildfarelse, at der var masseødelæggelsesvåben. Er der ikke behov for, når man har mennesker, der slet ikke har forstået sammenhængen, at få kulegravet det grundlag, der trak Danmark ind i krigen?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som jeg har gjort det klart mange gange tidligere, også over for hr. Villy Søvnald, blev det grundlag, hvorpå vi besluttede at deltage i den internationale koalition, lagt klart frem i Folketinget. Grunden var, at Saddam Hussein i alt for lang tid havde nægtet at efterkomme de beslutninger, der var truffet i FN's Sikkerhedsråd, og at det efter den danske regerings opfattelse måtte have en konsekvens. Det var hverken mere eller mindre den begrundelse, hvorpå vi traf beslutningen om at deltage.

Villy Søvnald (SF):

Det jo lidt underligt, at vi er i en situation, hvor hvert land har haft sin begrundelse. Jeg er sikker på, at statsministeren meget tydeligt husker, da Powell, den amerikanske udenrigsminister, i FN's Sikkerhedsråd fremlagde beviserne på, at Saddam Hussein havde masseødelæggelsesvåben. Vi kan alle sammen huske det billede, hvor han sad med det lille glas og viste det frem. Amerikanerne var altså ikke i tvivl. Men jeg forstår, at Danmark er gået i krig på sin helt selvstændige begrundelse og hr. Søren Espersen, som var med til at stemme for krigen, har haft sin helt specielle begrundelse, der ikke er statsministerens begrundelse, i hvert fald ikke i dag. Det var det i øvrigt dengang. Jeg er sikker på, at statsministeren kan huske det citat, der hedder: Man har masseødelæggelsesvåben i Irak, det er ikke noget, vi tror, det er noget, vi ved. Citatet stammer nemlig fra statsministeren.

Men jeg vil spørge: Når der nu er så meget usikkerhed, selv blandt regeringens nærmeste allierede, var der så ikke et behov for at få undersøgt grundlaget?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det citat, som hr. Villy Søvnald nu igen drager frem, er, som hr. Villy Søvnald udmærket ved fra talrige diskussioner, en fordrejet fremstilling af, hvad jeg rent faktisk har sagt.

Så siger hr. Villy Søvnald, at det er mærkeligt, at hvert land kan have sin begrundelse. Nej, det synes jeg da ikke er mærkeligt, for her i det danske Folketing træffer vi beslutninger om den danske politik. Det er da mærkeligt, at hr. Villy Søvnald synes, at vi bare skal abe efter, hvad de siger i USA eller

Storbritannien. Hr. Villy Søvndal plejer at kritisere regeringen for, at vi fører politik ved bare at abe efter, hvad man siger andre steder. Det gør vi netop ikke. Vi fremsatte et forslag, der var vores begrundelse, fordi det er det danske Folketing, der træffer beslutning om dansk udenrigs- og sikkerhedspolitik.

Det er da stærkt overraskende, at hr. Villy Søvndal nu synes, at vi skal kopiere, hvad de siger i USA eller Storbritannien eller andre steder.

Villy Søvndal (SF):

Jeg kan godt lide, når der bliver bragt humor ind i debatten, også den sorte humor, at Danmark skulle lægge sin egen linje

i Irakspørgsmålet, og det synes jeg bestemt statsministeren skal have tak for. Jeg har stor respekt for politiske modstandere, der mestrer humoren så fuldkomment, så som statsministeren lige viste. Jeg vil så spørge videre med hensyn til den alvorlige del af situationen. Powell har jo beklaget, at han blev ført bag lyset. Det er jeg sikker på statsministeren også er opmærksom på. Jeg vil spørge: Kan vi forvente det samme af statsministeren nu, hvor det er oplagt, at det går elendigt i Irak, nemlig at statsministeren vil vise - synes jeg - den samme storhed som Powell og gå ud og sige: Beklager, vi tog på de helt afgørende punkter fejl af situationen i Irak? Ville en undersøgelse ikke være et meget godt grundlag for netop at få konstateret, hvor det var, statsministeren tog så grueligt fejl og derfor er endt i det mareridt, som Irak er i dag?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, den danske regerings begrundelse for at gå med blev lagt klart frem i Folketinget, og et flertal i Folketinget har tilsluttet sig den og stemt for et beslutningsforslag om, at Danmark skulle deltage i den internationale koalition. Der er ikke noget, der har ændret sig, for alle ved, at det var sådan, at Saddam Hussein nægtede at efterkomme de resolutioner, som FN's Sikkerhedsråd havde vedtaget.

Jeg vil i øvrigt sige til hr. Villy Søvndal, at jeg er meget mere optaget af fremtiden, jeg er meget mere optaget af, hvordan vi kan sikre, at den folkevalgte irakiske regering bliver i stand til at overtage ansvaret for sikkerheden i Irak, sådan at de udenlandske tropper kan komme hjem. Jeg synes faktisk, det er meget vigtigere at interessere sig for sikkerheden i og genopbygningen af Irak.

Mogens Lykketoft (S):

Jeg har meget svært ved at forstå, hvordan man kan tviste et udsagn fra statsministeren om, at det ikke er noget, vi tror, det er noget, vi ved.

Men jeg vil spørge til et andet udsagn, som jeg synes trænger sig på, når vi skal drøfte usikkerheden om det beslutningsgrundlag, statsministeren havde i 2003. Den 30. januar indrykkede statsministeren sammen med syv andre regeringsledere en annonce i The Times, hvori der er to sætninger, der er værd at fremhæve. Den ene er, at det irakiske regime og dets masseødelæggelsesvåben udgør en klar trussel mod sikkerheden i verden. Den anden er, at vi ønsker at frigøre verden fra den trussel, som Saddam Husseins masseødelæggelsesvåben udgør.

Hvordan er det muligt at misforstå det her udsagn i retning af, at statsministeren sagde, at der var masseødelæggelsesvåben som begrundelse for interventionen mod Saddam Hussein?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der er to ting at sige til det: Det første er, at der var mange, som på det tidspunkt var af den opfattelse, at Saddam Hussein rådede over masseødelæggelsesvåben. Der er også oppositionspolitikere i det danske Folketing, der har sagt, at de klart var af den opfattelse. Det var opfattelsen på det tidspunkt. Det er ikke noget, kun vi har sagt, det har repræsentanter for oppositionen her i Folketinget også sagt, men det har bare ikke noget at gøre med det beslutningsgrundlag, vi lagde frem i Folketinget.

Det, vi lagde frem i Folketinget, gik på noget andet. Det gik på, at Saddam Hussein havde nægtet at samarbejde med FN's Sikkerhedsråd, og at det selvfølgelig måtte have en konsekvens.

Men jeg synes faktisk helt ærligt, at det nu ville være meget mere betydningsfuldt at interessere sig for, hvordan vi nu skaber en bedre situation i Irak, hvordan vi skaber sikkerhed i Irak, hvordan vi gør den

irakiske regering i stand til at overtage ansvaret for egen sikkerhed, sådan at de udenlandske tropper kan komme hjem. Det synes jeg ærlig talt var en bedre anvendelse af vores tid.

Mogens Lykketoft (S):

Jeg hæfter mig ved, at statsministeren ikke vil forholde sig til det udsagn, han - går jeg ud fra - sammen med syv andre regeringsledere oven i købet har betalt for at få optrykt i The Times, hvor det ganske, ganske klart siges, at det var de påståede masseødelæggelsesvåben, som man var overbevist om var der, som er baggrunden for, at det internationale samfund efter disse regeringslederes opfattelse er nødt til at gribe ind over for Saddam Hussein.

Så vil jeg bare for en ordens skyld sige, fordi jeg blev konfronteret med statsministerens forsøg på at tviste, hvad oppositionspolitikere har sagt om denne sag i byretten i går i Berlingske Tidende-sagen, at der ikke er - f.eks. fra min side - udtrykt nogen som helst vished om, hvad situationen var, men derimod en opfordring til, at den danske regering fulgte våbeninspektørernes leders opfordring til, at han fik lov til at undersøge sagen.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der lå ikke noget spørgsmål i hr. Mogens Lykketofts bemærkninger, så der er ikke noget at svare på.

Men jeg synes, at vi i det hele taget er kommet noget væk fra det, der egentlig var hr. Villy Søvndals spørgsmål, som gik på, hvad hr. Søren Espersen har sagt. Og det synes jeg ærlig talt man skulle stille spørgsmål til hr. Søren Espersen om.

Holger K. Nielsen (SF):

Jeg synes nu, det er interessant at få boret videre i det her. For den begrundelse, som blev fremlagt i Folketinget, er jo så absurd, at det kun er i Danmark, den har kunnet bruges, og det skyldes jo, at regeringen har et automatisk flertal for hvad som helst. Om man så foreslog, at månen var lavet af en grøn ost, ville der sammen med Dansk Folkeparti være flertal for det. Det skyldes, at den danske presse ikke har gennemhullet den argumentation.

Lad mig så stille et spørgsmål: Kender statsministeren andre eksempler på, at der har været krige med flere hundredtusinde dræbte, mange hundredtusinde flygtninge, med kaos, opløsning, borgerkrig, fordi et land ikke har villet samarbejde med FN's Sikkerhedsråd om at opfylde nogle resolutioner?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det afgørende i den her sag er, at når en skruppelløs diktator som Saddam Hussein, der har undertrykt sit folk, som har begået, hvad man vel må betragte som forbrydelser mod menneskeheden, nægter at efterkomme, hvad der bliver truffet af beslutninger i FN's Sikkerhedsråd, så kan man jo ikke bare lade fem og syv være lige, så må det have en konsekvens. Det var det, der var vores begrundelse for at deltage i den internationale koalition.

Hvis man lader fem og syv være lige og siger, at det også er ligegyldigt, at sådan en diktator ikke retter sig efter, hvad FN siger, så undermineres FN's autoritet jo.

Holger K. Nielsen (SF):

Vi er enige om, at Saddam Hussein var skruppelløs og brutal, men jeg går ud fra, at det ikke var en del af begrundelsen for at gå i krig, for så er begrundelsen regimeskifte. Begrundelsen var, at han ikke ville efterleve FN's resolutioner.

Lad mig spørge på en anden måde: Mener statsministeren, der er et rimeligt forhold mellem den anledning, der var til at gå i krig, som havde at gøre med, at man ikke ville efterleve FN's resolutioner, og så de grusomme konsekvenser, den her krig har haft? Kan statsministeren finde andre eksempler i historien på, at en manglende efterlevelse af FN's resolutioner har medført så grusomme konsekvenser som i Irakkrigen? Vil statsministeren forholde sig til, at der er en række andre lande, der heller ikke overholder FN's resolutioner, men at man ikke af den grund er gået ind i en så voldsom og brutal krig, som tilfældet er her?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er jo netop derfor, at man skal se det i lyset af, at Saddam Hussein var en skruppelløs diktator, der undertrykte sit folk og begik forbrydelser mod menneskeheden. Og det er i det lys, at det selvfølgelig tager sig særlig alvorligt ud, at han den ene gang efter den anden nægtede at efterkomme de påbud, som FN's Sikkerhedsråd pålagde ham.

Lad mig så i øvrigt sige, at det selvfølgelig er forfærdeligt, at mange mennesker er blevet og bliver dræbt i Irak, men jeg er altså nødt til at gøre opmærksom på, at det i allerhøjeste grad er terrorister, som begår de drab. Det er jo ikke den internationale koalition, der iværksætter selvmordsbombeangreb og i det hele taget udøver terrorvirksomhed mod den irakiske befolkning; det er terrorister.

Villy Søvndal (SF):

Afslutningen af mit spørgsmål er jo, om statsministeren finder det på sin plads at få kulegravet beslutningsgrundlaget.

Det spørgsmål, der står tilbage, er: Hvad er det, statsministeren har at skjule? Hvad er det, der i den her sag ikke tåler dagens lys? For når man husker tilbage, har statsministeren haft stor interesse for undersøgelser om den kolde krig, om samarbejdspolitikken osv.

Her står vi med et stykke nutidshistorie, der har haft alarmerende konsekvenser: 650.000 mennesker dræbt; 18.000 læger flygtet ud af Irak; et modsætningsforhold mellem folkeslag i et omfang, vi næppe nogen sinde før har oplevet; en terror, der eksploderer i verden; og Iran, der står som den største vinder af den her situation.

Er det ikke rigeligt til at spørge: Hvad var det egentlig, der skete? Og hvordan kunne nogen blive vildført så meget i en situation, der er endt så tragisk?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

I det danske Folketing er alting foregået i fuld åbenhed. Det beslutningsforlag, B 118, som blev fremsat i Folketinget, og som var grundlaget for Folketingets beslutning, giver en meget udførlig beskrivelse af, hvad den danske regerings begrundelse er. Det har et flertal i Folketinget tilsluttet sig, og derfor er det en sag for Folketinget. Det er ikke en sag for en undersøgelseskommission. Alting er foregået i fuld åbenhed. Men lad mig så gentage: Jeg synes, det er tankevækkende, at venstrefløjen er meget mere optaget af at bruge tid og penge på undersøgelser af, hvad der skete i fortiden, frem for at bruge kræfter på fremtiden; frem for at bruge kræfter på at finde ud af, hvordan vi nu bedst hjælper den demokratiske regering i Irak med at skabe stabilitet og med at udvikle et holdbart demokrati. Det er det, vi er optaget af, så irakerne selv kan overtage ansvaret for sikkerheden, og så de udenlandske tropper kan komme hjem. Hermed sluttede spørgsmålet.

3) Til statsministeren af:

Villy Søvndal (SF):

»Har den danske regering en selvstændig plan for en dansk exitstrategi fra Irak, og hvilken betydning tror statsministeren at det amerikanske midtvejsvalg får for dansk irakpolitik?«

Villy Søvndal (SF):

Det her spørgsmål er rettet mod fremtiden, og jeg håber ikke, at statsministeren opfatter det som en uforkammethed, når vi beder om den danske regerings selvstændige plan.

Da statsministeren var i sit humoristiske hjørne, hævdede han jo, at Danmark førte en selvstændig udenrigspolitik. Jeg vil sige, at det for hovedparten af os andre har været svært at se, for der har det været sådan, at når der blev sagt noget i Washington, så blev det oversat i det danske Statsministerium eller i det danske Udenrigsministerium, og så var det den danske regerings politik.

Men nu synes jeg, statsministeren har chancen for at vise, at der er en selvstændig dansk politik. Hvad er den selvstændige danske politik for en exitstrategi? Vil statsministeren være venlig at redegøre for det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil da gerne gentage, at det naturligvis er sådan, at den danske irakpolitik bliver fastlagt af Folketinget. Det gælder både, når vi træffer beslutning om at anvende tropper, og når vi træffer beslutning om at bevilge penge til genopbygning af Irak, at der er det her i Folketinget, at beslutningerne bliver truffet.

Som hr. Villy Søvndal ved, er det sådan, at de danske styrkers tilstedeværelse i Irak knytter sig til beslutningsforslag nr. B 139, som blev vedtaget af Folketinget den 30. maj 2006 og stadig er gældende. Dette mandat for de danske styrker løber indtil den 1. juli 2007.

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes, statsministeren kiggede meget tilbage i sit svar. Skulle vi nu ikke kigge fremad? Jeg kender godt den danske beslutning.

Det, jeg spurgte om, var, hvad den danske regerings plan for Irak var fremover. Statsministeren må fuldstændig have misforstået spørgsmålet, for han talte kun bagud. Skal vi ikke være enige om, vil jeg spørge statsministeren, at vi nu kigger fremad?

Hvad er den danske regerings bud på at komme ud af det katastrofale morads i Irak, som den danske regering sammen med Bush og andre har placeret verden i? Hvad er det danske bidrag til at undgå en situation, der bliver stadig sværere måned for måned.

Det kan godt være, at jeg sætter statsministeren i forlegenhed med det her spørgsmål, fordi statsministeren endnu ikke er klar over Bushs strategi. Men det er også netop derfor, jeg spørger om den danske regerings strategi, hvis en sådan eksisterer, fremadrettet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den danske regerings strategi er meget klar, og målet er det samme, som det hele tiden har været, nemlig at vi skal sikre, at der kan blive udviklet et stabilt demokrati i Irak.

Vi skal hjælpe den irakiske regering til selv at overtage ansvaret for sikkerheden i Irak. I takt med at irakerne kan gøre det, kan de udenlandske tropper blive trukket hjem. Det har hele tiden været målet. Det er det, vi arbejder på. Det er den strategi, vi kører efter.

Så må vi selvfølgelig hele tiden overveje de præcise redskaber med hensyn til at nå det mål. Det har vi selvfølgelig hele tiden overvejelser om, og der er det jo meget naturligt, når man er med i en international koalition, at man snakker med sine koalitions partnere om det.

Men i det område af Irak, hvor Danmark har ansvar, er der faktisk sket fremskridt, idet irakerne har overtaget ansvaret i to ud af fire provinser.

Villy Søvndal (SF):

Det er jo hovedrystende tragisk. Vi har en statsminister, der hævder, at Danmark har en selvstændig udenrigspolitik. Når vi så spørger, hvad exitstrategien for Irak er, bliver vi mødt med selvfølgeligheder

som, at man overvejer frem og tilbage med hensyn til strategien. Ja, selvfølgelig gør man det, men hvad er strategien i en situation, hvor det ser ud til, at man militært ikke kan nå længere?

Hvad er strategien i en situation, hvor drabstallene stiger dag for dag? Amerikanerne har mistet over 100 soldater

i sidste måned, der er formentlig 650.000 døde irakere, og de, der kan, forlader slagtehuset i øjeblikket. Hvad er den danske regerings strategi? Vi fik end ikke en antydning af, hvad strategien er. Det tænkes der dog på i andre hovedstæder. I USA taler man i øjeblikket om måske at forhandle med Syrien og Iran for at sikre, at man får en international aftale på plads. Har statsministeren end ikke én selvstændig tanke med hensyn til, hvad man kunne bibringe den nuværende situation?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, det har vi faktisk mange tanker om. Det har vi hele tiden haft og vil også have i fremtiden, men det er jo ikke sikkert, at hr. Villy Søvndal lige er den første, vi snakker om det med. Hr. Villy Søvndal har jo ikke sådan undervesjt vist sig særlig villig til at bakke op om regeringens irakpolitik, så det er nok ikke lige hr. Villy Søvndal, der er den første, der bliver involveret i det.

Målet er, at irakerne gradvis skal overtage ansvaret for sikkerheden i deres eget land. Hvis vi holder os til den sydlige del af Irak, hvor vi er, så har de overtaget ansvaret i to provinser. Vi regner med, at de inden længe vil kunne overtage ansvaret i en tredje ud af de fire. Og irakernes målsætning er, at de i løbet af 2007 skal kunne overtage ansvaret i den fjerde og sidste af de fire sydlige provinser. Det er selvfølgelig klart, at vi, i takt med at irakerne gradvis overtager ansvaret, også kan tilpasse vores tilstedeværelse og bidrag i det sydlige Irak hertil.

Fjerde næstformand (Niels Helveg Petersen):

Der er to medspørgere, og den første medspørger er hr. Mogens Lykketoft.

Mogens Lykketoft (S):

Jeg tror, at det, som interesserer Folketinget, er, om statsministeren har lært noget af sin meddelagtighed i katastrofen i Irak og har tænkt over muligheden for at formulere en selvstændig dansk politik.

Det er det, vi åbenbart ikke kan få noget svar på. Jeg vil så bare sige til statsministeren, at man må vælge mellem sine uforkammetheder. Man kan ikke kritisere oppositionen for at mene noget og sige, at den er uvidende, og samtidig ikke ville fortælle oppositionen noget om sine overvejelser. Man er nødt til, hvis man vil have en dialog med oppositionen, at fortælle om sine overvejelser. Det kan foregå her i salen, og det kan foregå på anden måde, men hvis statsministeren har noget som helst ønske om at formulere en fælles offensiv dansk politik til erstatning for katastrofen i Irak nu, så er oppositionen parat til at høre om det.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det glæder mig da bestemt, for der er da ikke noget, jeg hellere ville end at sikre et bredt flertal bag det danske engagement. Det synes jeg ærlig talt vi skylder de danske soldater, vi sender ud for at varetage opgaver for Danmark.

Jeg har faktisk her meget klart præsenteret, hvad det er, der er sigtelinjerne, nemlig at irakerne gradvis skal overtage ansvaret for deres egen sikkerhed. Og i takt med at de gør det, kan de udenlandske styrker spille en mere tilbagetrukket rolle. Målet er selvfølgelig, at de udenlandske styrker skal trækkes ud af Irak.

Jeg synes ærlig talt, at det er at fremstille det meget, meget klart: Målet er, at vi skal ud af Irak, og vi skal ikke være der én dag længere end højst nødvendigt.

Mogens Lykketoft (S):

Jeg tror, at det, som både befolkningen og Folketinget ville være mere interesserede i end disse meget banale og i virkeligheden intetsigende erklæringer fra statsministerens side, er et klart svar. Er statsministeren indstillet på aktiv selvstændig dansk handling, jeg havde nær sagt bare i forlængelse af den tale, som den britiske premierminister holdt forleden?

Her var der - uanset hvad man mener om nabolandens regeringer - klare antydninger af nødvendigheden af at inddrage dem for overhovedet at have en chance for at stoppe blodsudgydelsen, men også en understregning af det, som den britiske premierminister faktisk sagde meget klart i sin begrundelse for overhovedet at gå med i krigen i Irak i 2003:

Man får ikke fred i Mellemøsten uden at gøre en anderledes aktiv indsats for en retfærdig løsning af det palæstinensiske problem.

Har statsministeren nogen som helst overvejelser, der bare, om jeg så må sige, i offensiv kraft er på højde med Tony Blairs?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan bare sige til hr. Mogens Lykketoft, at vi løbende er i god og tæt kontakt med netop briterne, fordi vi jo samarbejder militært med briterne i det sydlige Irak. Jeg er i øvrigt meget enig i hovedlinjerne i det, som premierminister Blair har sagt.

Rune Lund (EL):

Vi har haft lejlighed til at diskutere den såkaldt nye strategi, som statsministeren mener er nødvendig. Statsministeren annoncerede jo den 25. oktober, at der nu skulle være en ny strategi. Samme dag i Folketinget havde statsministeren en lang debat med Enhedslisten om, hvad den strategi dog kunne gå ud på. Der kom ingen klare svar.

Vi havde en tilsvarende debat den 8. november. Derefter tænkte vi, at nu havde statsministeren haft fjorten dage til at tænke, og så var der måske kommet nogle konkrete tanker på bordet. Det var der ikke.

Og så er vi her igen i dag.

Det, statsministeren sagde til hr. Villy Søvndal, var, at hvis man gjorde sig nogle konkrete tanker om, hvad en ny strategi eller en exitstrategi kunne bestå i, så var hr. Villy Søvndal nok ikke den første, statsministeren ville dele de tanker med. Det var det samme, statsministeren sagde i sidste uge til Enhedslisten: Hvis statsministeren havde sådanne tanker, var det nok ikke Enhedslisten, statsministeren ville dele dem med.

Men spørgsmålet er: Deler statsministeren sådanne tanker med andre partier her i Folketinget? Og hvilke partier er det i givet fald?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Vi er naturligvis villige til at dele vores tanker med de partier, som har lyst til at bakke op bag en bredt forankret indsats i Irak for at hjælpe den demokratiske regering i Irak med genopbygning og med at sikre udviklingen af et stabilt demokrati.

Rune Lund (EL):

Der blev ikke svaret på mit spørgsmål. Jeg stiller spørgsmålet en gang til: Bliver der ført diskussioner mellem statsministeren og andre partier her i Folketinget om, hvad den nye strategi konkret skal gå ud, og hvilket parti er det i givet fald, der er tale om?

Hvis ikke statsministeren kan svare på det, må man gå ud fra, at statsministeren ikke fører nogen som helst diskussion med andre partier, og at statsministeren ikke har gjort sig nogen som helst tanker om, hvad en ny strategi kan gå ud på.

Foregår der samtaler med andre partier i Folketinget om en ny strategi i Irak, ja eller nej?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg - og jeg tror mange herinde - har den gode tradition, at man godt kan føre samtaler med hinanden, uden at det nødvendigvis skal stå i avisen hver dag, og uden at man hver gang skal stå til regnskab over for Enhedslisten.

Villy Søvndal (SF):

Spørgsmålet lød, om regeringen har en selvstændig plan for en dansk exitstrategi fra Irak. Efter at have hørt statsministeren er svaret nej. Den danske regering har ikke nogen som helst plan.

Jeg synes næsten, at statsministeren i dag holder en tale om, at vi tværtimod er på rette vej, og at vi derfor bare skal fortsætte det, der er i gang. Det er jo tragisk ud fra virkeligheden på Jorden, om man så må sige. Irakerne flygter, irakerne bliver dræbt, kaos breder sig, og den danske statsministeren har ikke nogen som helst plan.

Han er blevet spurgt konkret, om han vil støtte planer om at inddrage nabolandene, uanset om man bryder sig om dem eller ej; det har statsministeren ikke svaret på.

Vil statsministeren støtte en situation, hvor FN kommer i den bestemmende rolle i forhold til udplyndringen af Iraks værdier? Statsministerens svar er et måske. Vil man lave en Marshallplan for genopbygningen af det land, som et flertal i det danske Folketing har taget beslutning om skulle ende i den tilstand, tilfældet er? Vil man over for den irakiske befolkning undskylde de overgreb, den har været udsat for?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Villy Søvndals konklusioner må stå fuldstændig for hr. Villy Søvndals egen regning. Der er ikke belæg for det, hr. Villy Søvndal påstår.

Jeg har flere gange sagt, at det ville være absolut ønskeligt, om landene i regionen blev draget stærkere ind i bl.a. genopbygningen af Irak. Det er en kendt dansk politik, at vi ønsker en så stærk FN-rolle som overhovedet muligt, og vi ønsker en forstærket indsats med genopbygning.

Men hr. Villy Søvndal må jo også være klar over, at det i realiteternes verden kræver militær beskyttelse, hvis man skal lave genopbygning i Irak. Det er lige præcis derfor, at vi har danske soldater der, nemlig for at kunne beskytte en genopbygning af Irak.

4) Til statsministeren af:

Steen Gade (SF):

»Anerkender statsministeren, at Danmark i princippet kan trække sine knap 500 soldater hjem fra Irak uden større problemer, men at der naturligvis kræves en omhyggelig og gennemtænkt exitstrategi fra amerikansk side med hensyn til de godt 140.000 amerikanske soldater, og at der altså er både kvantitativ og kvalitativ forskel på diskussionerne om dansk tilbagetrækning og diskussionen om en samlet koalitionsilbagetrækning?«

Steen Gade (SF):

Der er noget, der tyder på, at statsministeren befinder sig et helt andet sted end der, hvor diskussionen reelt foregår.

I USA, England og i realiteten også i medierne diskuterer man jo en exitstrategi for Irak. Det, der sådan set var SF's ambition, var, at vi kunne komme igennem nogle mere seriøse drøftelser i Folketingssalen i dag. Spørgsmålet går ud på, om statsministeren, når han nu også når så langt, at han forstår, at vi skal diskutere en exitstrategi, er enig i, at der er to forskellige typer diskussioner: den ene exitstrategi for USA og den anden for Danmark, som jo kun har 500 soldater der. Danmarks tilbagetrækning kunne blive et kraftigt signal om, at vi ønsker en samlet exitstrategi.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er fuldstændig enig med hr. Steen Gade i, at den amerikanske situation og den danske situation ikke er identiske og ikke kan sammenlignes.

I øvrigt er det således, at Danmark samarbejder med briterne, og de danske overvejelser vil derfor foregå i meget tæt dialog med netop briterne. Det er naturligt. Jeg har det altså sådan, at når man er med i et fællesskab, når man er med i en koalition, så taler man sammen som partnere. Det er, som om venstrefløjen vil have, at man ikke skal vise solidaritet over for dem, man samarbejder med. Det er meget tankevækkende, at netop venstrefløjen, der ellers altid taler om solidaritet, ikke synes, at den skal gælde, når man er med

i et fællesskab. Men det synes jeg. Jeg synes, at der skal stå respekt om Danmark i verden omkring os, og det vil sige, at vi fører dansk politik, som den er besluttet i det danske Folketing, men vi har selvfølgelig en dialog med vores partnere om den. Det gælder i allerhøjeste grad briterne, som vi samarbejder med.

Steen Gade (SF):

Statsministeren får det næsten til at lyde, som om projektet i Irak er en succes. Resten af verden er sådan set optaget af, at det er en kæmpe fiasko. Det er jo en af de dramatiske og farlige ting ved situationen, at den er løbet løbsk. De formål, som statsministeren havde med at gå i krig - dem, som han i hvert fald fremførte - ligger i ruiner. Det er jo det, vi diskuterer. Så kan jeg høre, at statsministeren nu skelner. Vi skal følge, ikke nødvendigvis USA, men i hvert fald briterne. Jeg vil bare spørge, om det er en korrekt opfattelse.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, jeg taler ikke om, at vi bare skal følge. Men det, jeg siger, er, at det er meget naturligt, at man, når man er koalitionspartner, taler med sine partnere om de skridt, man eventuelt agter at tage. Det er blot det, jeg har fremhævet.

Må jeg så sige til hr. Steen Gade, at det er meget interessant at tale om, hvad der er en succes, og hvad der ikke er en succes. Jeg har jo på intet tidspunkt lagt skjul på, at jeg synes, at situationen i Irak naturligvis er utilfredsstillende. Men det er dog alligevel tankevækkende, at der midt i alt det forfærdelige, der foregår i Irak, for nylig blev gennemført en meningsmåling, som viste, at et markant flertal af irakerne trods alle disse besværligheder synes, at det har været omkostningerne værd at få styrtet Saddam Hussein. og at et markant flertal af irakerne betragter den nye demokratisk valgte regering som en legitim repræsentant for det irakiske folk.

Det synes jeg faktisk er positive resultater midt i alt det forfærdelige, der også sker.

Steen Gade (SF):

Jeg er da glad for, at statsministeren også kunne få over sine læber at sige, at der faktisk sker noget forfærdeligt. Statsministeren mangler vel at sige, at de fleste iagttagere, som ikke lige sidder i statsministerens stol, er dybt bekymrede over, at de værste forudsigelser sådan set ser ud til at blive til virkelighed, altså at Iran styrkes dramatisk

i en region, hvor jeg troede vi var enige om at det var noget af det værste, der kunne ske. Jeg synes, statsministeren bagatelliserer situationen. Jeg ved ikke, om jeg fik svar på, om man kan forestille sig, at Danmark gør ligesom andre lande, der har trukket deres soldater hjem, altså Spanien og andre, som har trukket deres soldater hjem uden at skulle pantsætte beslutningsretten et andet sted. Statsministeren siger, at vi skal snakke med englænderne. Det synes jeg også vi skal:

snakke. Men er målet, at vi skal foretage en hurtig tilbagetrækning, eller er målet, at det skal vi ikke?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Vi træffer fuldstændig vores egne beslutninger her i Danmark, men man skal også være loyal i en koalition, og selvfølgelig snakker man med sine partnere om, hvad det er, man har til hensigt at beslutte. Det er blot det, jeg hele tiden fastholder.

Nej, vil jeg gerne sige til hr. Steen Gade, jeg bagatelliserer på ingen måde situationen. Jeg deler bestemt hr. Steen Gades bekymring for, om Iran pludselig skulle tiltage sig en endnu mere dominerende indflydelse i regionen, eller at kaos i værste fald bliver til borgerkrig i Irak. Der står rigtig meget på spil, og det er netop grunden til, at man ikke bare over hals og hoved kan trække de udenlandske tropper ud af Irak, for så vil det netop føre til det, som hr. Steen Gade og jeg er enige om at frygte.

Villy Søvnald (SF):

Men bekymringen er jo langt bredere, kan man se, hvis man kigger rundt og orienterer sig i den internationale debat. Jeg synes f.eks., det var tankevækkende, at den britiske hærchef i Irak, general Richard Dannatt, går ud og siger, at en militær tilstedeværelse er en selvstændig del af problemerne i Irak i dag.

Statsministeren citerede en meningsmåling før. Jeg er sikker på, at statsministeren også kan huske den meningsmåling - den er vel cirka halvanden måned gammel - fra det amerikanske udenrigsministerium, hvor to tredjedele af alle irakerne syntes, at de udenlandske tropper skal ud nu. Det vil sige, at vi altså er i en situation, hvor to tredjedele af den irakiske befolkning ønsker de udenlandske soldater ud, 60 pct. af den danske befolkning ønsker soldaterne ud, og de amerikanske vælgere viste, hvad de synes her ved midtvejsvalget.

Jeg vil godt spørge: Bekymrer det ikke statsministeren, at irakerne, som jo dog er tættest på, og som må formodes at kunne vurdere, hvad konsekvenserne er, synes, at den militære tilstedeværelse er et problem?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jamen jeg er ikke på nogen som helst måde overrasket over, at et markant flertal i den irakiske befolkning ønsker de udenlandske tropper hjem. Vi ønsker jo også, at der skal blive skabt en situation, hvor de udenlandske tropper kan blive trukket ud af Irak, for selvfølgelig skal irakerne være herrer i eget hus. Og hvis man går ud og spørger den irakiske befolkning, om de ønsker at være herrer i eget hus, så - havde jeg nær sagt - bør alle da svare: Ja, selvfølgelig. Så det er jeg da ikke overrasket over; sådan ville jeg også svare, hvis jeg var iraker. Og som dansk statsminister er det også min opfattelse, at det, det drejer sig om, er, at irakerne så hurtigt som muligt bliver i stand til selv at overtage ansvaret for sikkerheden, og så kan de udenlandske tropper blive trukket hjem.

En meningsmåling offentliggjort i det, der hedder PIPA, fra universitetet i Maryland viste, at 71 pct. af irakerne mener, at koalitionsstyrkerne skal hjem inden for 1 år, men der var kun 37 pct., der synes, at det skulle være inden for

6 måneder. Det viser, at den irakiske befolkning har en meget realistisk opfattelse af det her. Men jeg deler det mål, at irakerne selvfølgelig skal være herrer i eget hus, så de udenlandske tropper kan komme hjem.

Villy Søvndal (SF):

Jeg tror, der er grund til at være lidt optaget af den engelske generals ræsonnement, fordi det også er et ræsonnement, vi kan genfinde, når vi ser på den hjemlige efterretningsteneste, Forsvarets Efterretningstjeneste, nemlig: Hvem er det egentlig, der udgør modstanden i Irak i dag?

Statsministeren var i svaret på de første spørgsmål inde på, at det var terrorister. Var det bare så nemt, kunne sagen jo formentlig godt ordnes. Forsvarets Efterretningstjenestes vurdering er en anden, nemlig at rigtig mange helt almindelige irakere er så vrede over tab af nære slægtninge, vrede over overgreb, vrede over at være blevet bombet med napalm, hvid fosfor, klyngebomber osv., at det er helt almindelige mennesker, der nu deltager i oprøret.

Derfor er perspektivet jo også, at hvis man var sikker på, at de, der har forvoldt så mange brutale ting i Irak, ikke længere var til stede, så var der formentlig en stor del af den del af oprøret, der ikke længere ville være en del af oprøret. Men det forudsætter et perspektiv for Iraks fremtid.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Lad os lige få helt på det rene, at det fælles mål er, at irakerne skal kunne overtage ansvaret for egen sikkerhed - og jo før jo bedre. Det er derfor, vi er der; det er med henblik på at uddanne soldater og et pålideligt politi - der har været visse problemer med det at uddanne politi - så de irakiske sikkerhedsstyrker så hurtigt som muligt bliver i stand til at overtage ansvaret for egen sikkerhed. Der er jo ingen, der er uenige i, at det er målet.

Jeg synes, at der derfor også burde være en fælles interesse i, at den indsats kan gøres så hurtigt og så effektivt som muligt. Der har jeg allerede beskrevet, at irakerne har overtaget ansvaret i to ud af fire provinser i det sydlige, forhåbentlig snart overtager ansvaret i den tredje, og i løbet af 2007 overtager det i den fjerde. Det er da positive fremskridt, og dem skal vi hjælpe med til kan blive en realitet: at irakerne selv kan overtage ansvaret.

Rune Lund (EL):

Nu siger statsministeren, at det er naturligt, at irakerne gerne vil være herrer i eget hus. Den meningsmåling, som statsministeren også selv nævner her, siger, at 78 pct. af irakerne mener, at besættelsestropperne skaber mere konflikt, end de forebygger. Det, der bliver spurgt om, er jo faktisk, om besættelsestropperne skaber mere konflikt, end de forebygger; det er ikke et spørgsmål om, hvorvidt irakerne gerne vil være herrer i eget hus.

Så hvis vi vender tilbage til de 78 pct. - som statsministeren jo også har nævnt - som siger, at de udenlandske tropper skaber mere konflikt, end de forebygger, er statsministeren så enig med de 78 pct. af irakerne, der mener det, eller er statsministeren enig med 22 pct., der ikke mener det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det, der er kendsgerningen, er, at den irakiske regering har bedt om, at de udenlandske tropper bliver i Irak, fordi regeringen endnu ikke føler, at man selv er i stand til at overtage ansvaret i alle landets provinser. Det er den irakiske regering, der har bedt om det.

Det er i øvrigt også således, at det er FN, der har bedt om det. Der ligger et FN-mandat som grundlag for den udenlandske tilstedeværelse i Irak i øjeblikket, og jeg synes, det er tankevækkende, at partier, som ellers normalt siger, at vi skal føre politik på grundlag af, hvad FN siger, nu pludselig er af den opfattelse, at det skal vi ikke gøre, når det gælder Irak.

Det er den irakiske regering, der beder os om at være der, det er FN, der beder os om at være der, og vi synes, det er rigtigt at hjælpe den irakiske regering til så hurtigt som muligt at blive i stand til selv at overtage ansvaret på et holdbart grundlag, så de udenlandske tropper kan komme hjem.

Rune Lund (EL):

Man fyldes jo med varme, når man hører den store kærlighed, som statsministeren har til FN, men når man så tænker på, at statsministeren tilbage i 2003 startede en ulovlig krig uden et FN-mandat, virker det ærlig talt noget hyklerisk.

Men det, jeg egentlig gerne vil nu, er, at jeg en gang til vil stille spørgsmålet om de 78 pct. af irakerne, som mener, at de udenlandske styrker skaber mere konflikt, end de forebygger; det er den undersøgelse, som statsministeren lige selv nævnte før.

Mener statsministeren på linje med de 78 pct. af irakerne, at de udenlandske tropper skaber mere konflikt, end de forebygger, eller mener statsministeren som de resterende 22 pct., at det ikke er tilfældet? Det er spørgsmålet i anden omgang, og jeg kunne godt tænke mig et svar fra statsministeren.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, men jeg har allerede svaret på det: at jeg jo også er af den opfattelse, at målet skal være, at de udenlandske tropper skal trækkes ud af Irak. Det er jo det, der er målet. Men den irakiske regering, som altså er en demokratisk valgt regering, og som et markant flertal af den irakiske befolkning opfatter som den legitime repræsentant for det irakiske folk, har bedt os om at blive, indtil irakerne selv kan overtage ansvaret. Det synes jeg er ret afgørende. Og det siger FN også.

Det er på det grundlag, jeg siger, at det rigtige må være, at vi bliver, indtil irakerne selv er i stand til at overtage ansvaret, men det skal vi til gengæld hjælpe dem til at kunne så hurtigt som muligt. På den måde kan de udenlandske tropper spille en mere og mere tilbagetrukket rolle, men målet er selvfølgelig, at de skal helt ud af Irak.

Steen Gade (SF):

Nu siger statsministeren, at målet er, at vi skal ud af Irak, men man kan vel sige, at i starten var målet i hvert fald, at vi skulle med i Irak.

Jeg synes, at statsministeren bagatelliserer hele problemstillingen med politiet og militæret osv. Stort set alle analytikere fortæller, at lige præcis de områder er nogle af de steder, hvor det virkelig har kikset. Det vil sige, at situationen er alvorlig, og derfor vil jeg spørge, om det er rigtigt opfattet, at statsministeren, mener, at når der nu skal diskuteres exitstrategi, - det er jo det, det hele handler om, selv om statsministeren lyder lidt anderledes i dag - er der én diskussion, som handler om Amerika, og en anden diskussion, der handler om England og Danmark. Ser det sådan ud efter statsministerens opfattelse? Vil beslutningerne blive de samme, eller vil de blive forskellige, og betyder det under alle omstændigheder, at Danmark aldrig vil kunne gå solo?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Vi træffer vore egne selvstændige beslutninger her i Danmark. Vi samarbejder med briterne i den sydlige del af Irak, og derfor er det naturligt, at vi i særlig grad har en dialog med briterne om, hvordan vi tilrettelægger strategien, men vi træffer vore egne beslutninger.

Jeg er i øvrigt enig i det, der er udgangspunktet for hr. Steen Gades spørgsmål. Der er selvsagt forskel på den amerikanske og den danske situation, og vi skal i særlig grad vurdere den danske strategi i lyset af, hvordan udviklingen er i det sydlige Irak.

Hermed sluttede spørgsmålet.

5) Til statsministeren af:

Steen Gade (SF):

»Henset til, at krigen i Irak har kostet langt over 300 mia. dollars, anerkender statsministeren da i lyset af den stadig mere katastrofale udvikling i landet, at pengene måske kunne have været brugt langt bedre for at sikre fremskridt, frihed, uddannelse og demokrati i Mellemøsten?«

Steen Gade (SF):

Da beslutningen om at deltage i Irakkrigen blev truffet her i Folketinget, sad jeg jo ikke i Folketinget. Jeg fulgte begivenhederne udefra og var egentlig lidt i tvivl i en periode, men blev overbevist om, at det, der blev sagt om masseødelæggelsesvåben osv., var forkert, og da det gik op for mig, at statsministeren talte med to tunger i denne sag - en herinde i salen og en anden uden for vinduerne - blev jeg helt sikker på, at det var en forkert beslutning.

Nu bagefter, hvor alle kan se, at mange elementer var forkerte, og at det altså var en forkert beslutning, der blev truffet, vil jeg spørge statsministeren, om han ikke mener, at de langt over 300 mia. dollars, som er brugt på denne krig, kunne være brugt bedre og med en mere sikker effekt, både når det gjaldt om at få fjernet Saddam Hussein fra magten og få skabt en situation i Irak, hvor fremtidsudsigten er bedre, end den er i dag.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er jo altid sådan, at hvis man skal bruge nogle penge, er det selvfølgelig som udgangspunkt markant bedre at bruge dem til de formål, som hr. Steen Gade nævner her, nemlig fremme af uddannelse og demokrati osv. Det kan ingen jo være uenig i, men spørgsmålet er bare, hvordan vilkårene for at gøre det er. Hvis Saddam Hussein stadig sad ved magten i Bagdad, ville selv nok så mange penge jo ikke nytte noget som helst. Da Saddam Hussein sad ved magten, så vi i øvrigt også, at de økonomiske sanktioner ingen virkning havde. De forarmede den irakiske befolkning, der ud over at være undertrykt af en brutal diktator blev udpint økonomisk på grund af det internationale samfunds afmagt, og det måtte altså have en ende på et eller andet tidspunkt. Det er altid bedre at bruge penge på konstruktive formål som uddannelse, udvikling af demokrati og økonomisk udvikling end at bruge dem på krig; det siger sig selv. Men hvis der sidder en diktator som Saddam Hussein ved styret, vil selv nok så mange penge intet som helst hjælpe. Kl. 14.05

Steen Gade (SF):

Vil det sige, at statsministeren er helt uenig i den beskrivelse, jeg nu vil forsøge at give: Man har givet 2.100 mia. danske kroner ud med det resultat, at hele regionen er blevet destabiliseret, og mener statsministeren, at når det kommer til stykket, er de givet bedre ud, end hvis man havde brugt dem på at forsøge at stabilisere regionen? Det handler jo også om vores sikkerhed, og vores situation i Europa er jo blevet mere usikker på grund af den destabilisering af hele regionen, der er sket.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes ikke, man kan stille det op på den måde. Jeg synes, man skal se det hele i et bredere perspektiv.

Tag f.eks. Afghanistan. Der er faktisk brugt penge på en krig, der fjernede det grusomme Talebanstyre i Afghanistan. Selvfølgelig er der brugt mange penge på en militær indsats for at fjerne et diktatur, men nu er der udviklet et demokrati i Afghanistan. Der er uro, og det er farligt at være i Afghanistan, men man er i gang med at udvikle et demokrati.

Hvordan ser det ud i Irak? Jo, der er uro, og sikkerhedssituationen er ikke tilfredsstillende, men millioner og atter millioner af irakere er gået til stemmeurnerne for at vælge en demokratisk regering.

Jeg synes, at vi, der lever i demokratier, har en forpligtelse til at hjælpe andre på vej til at opleve den frihed og nyde de demokratiske goder, som vi nyder. Desværre fører det en gang imellem til, at demokratierne er nødt til at anvende militær. Det havde selvfølgelig været behageligere og rarere at bruge pengene på andre formål, men hvis man mener noget alvorligt med at beskytte frihed og demokrati og sikre menneskerettigheder, er man en gang imellem desværre også nødt til at gribe militært ind.

Steen Gade (SF):

Vi er helt enige om nødvendigheden af at kæmpe for demokrati, og at det i den yderste konsekvens også kan betyde, at man må foretage sig noget militært. Det er ikke her, uenigheden findes.

Jeg synes, det er interessant, at statsministeren følte sig nødsaget til at finde eksempler fra Afghanistan for at begrunde, at han ikke vil gå ind i diskussionen. Nu vil jeg ikke diskutere Afghanistan, men det ville da klæde statsministeren at sige det samme, som jeg tror næsten alle andre i verden siger, nemlig at det havde været langt bedre, hvis der var blevet brugt 2.100 mia. danske kroner på genopbygning. Så ville vi have fået en mere stabil region, og der havde også været større chancer for demokrati. Det er jo Al-Qaeda, der er blevet styrket, ikke fordi amerikanere eller vi har ønsket det, men det er bare det, der er sket, og det har også haft indflydelse på Hizbollah i Libanon, på Syriens vrangvillighed og på Irans styrkede position i regionen. Jeg synes, at almindelig sund fornuft burde få ethvert menneske til at sige, at disse enorme økonomiske midler kunne være blevet brugt langt bedre, både når det gælder om at skabe demokrati og skabe fred og stabilitet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er nødt til at sige til hr. Steen Gade, at det ikke var for at snakke udenom, at jeg brugte Afghanistan som eksempel. Jeg bruger både Afghanistan og Irak, og jeg er også nødt til at bruge et tredje eksempel, for det handler jo om noget principielt. Det handler ikke om et enkelt land, det handler om noget principielt.

Tag f.eks. Darfur i Afrika. Hr. Steen Gade kan selvfølgelig sige, at fordi det internationale samfund ingenting foretager sig, sparer vi de penge, en militær operation i Darfur ville koste, og det har hr. Steen Gade ret

Hr. Steen Gade kan også have ret i, at der kunne bruges en masse penge på nogle demokratiprojekter og forskellige andre ting, men er det rimeligt at sige sådan, mens myrderierne fortsætter i Darfur? Her har vi en situation, hvor det internationale samfund selvfølgelig ikke får skidt på fingrene, fordi man ingenting foretager sig, men vi står sandelig med en skidt samvittighed.

Holger K. Nielsen (SF):

Darfur er da et af de dårligste argumenter, man kan fremføre

i dag. En af årsagerne til, at der ikke bliver gjort noget i Darfur, er, at alle midlerne og alle ressourcerne er bundet i Irak. Det er en af de væsentligste årsager til, at der ikke bliver gjort noget her, og det er også en af årsagerne til, at den danske regering kører på friløb, når det gælder Darfur, ikke har villet afsætte ret meget i forbindelse med intervention her og har spillet passivt spil i den sammenhæng. Det er en skændsel, men en af årsagerne er, at man har engageret sig så meget i Irak, og derfor er hr. Steen Gades spørgsmål dybt, dybt relevant. Jeg synes, at statsministeren taler udenom, for sandheden er jo, at en af årsagerne til, at de neokonservative i USA gik i krig i Irak, var, at man ville sprede demokrati i hele Mellemøsten. Men det fundamentale spørgsmål er: Spredt man demokratiet bedst ved at gå ind i en krig, der har kostet langt, langt mere end det beløb, der er opgivet her, eller gør man det ved at bruge et tilsvarende beløb på civile demokratiprojekter osv.? Det er spørgsmålet.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, jeg snakker ikke udenom. Jeg går nemlig til kernen i problemet ved at pege på, at den mest brutale handling, man kan foretage sig, nogle gange er intet at foretage sig, sådan som det internationale samfund gør i Darfur. Derfor er det et relevant eksempel i hele denne diskussion.

Det er jo ikke rigtigt, som hr. Holger K. Nielsen siger, at det bare skyldes, at det internationale samfund er optaget

i Mellemøsten og andre steder. Nej, årsagen til, at der ingenting sker i Darfur, er, at den sudanesiske regering har modsat sig en FN-styrke, men fra dansk side er vi parat til at bidrage, hvis der bare kunne blive truffet en beslutning. Jeg bruger kun Darfur for at illustrere, at det er så nemt at sige: Jamen er det ikke bedre at bruge pengene på noget andet end militær indgriben? Jo, det er det altid, men nogle gange er man desværre nødt til at gribe militært ind for at beskytte folk mod overgreb. Det er man efter min mening i Darfur, og jeg synes, det er en skændsel og en skamlet på det internationale samfund, at der

ingenting sker. Men det vil selvfølgelig koste nogle penge, hvis man går ind i Darfur, og derfor går jeg til kernen i problemet, mens SF prøver at snakke udenom.

Holger K. Nielsen (SF):

Næh, vi snakker ikke udenom. Vi er til enhver tid villige til at omdisponere danske styrker i udlandet fra Irak til Darfur, hvis der kunne blive mulighed for det.

Det er rigtigt, at regeringen i Khartoum har modsat sig det, men når der ikke er lagt et større internationalt pres på regeringen i Khartoum, har det bl.a. noget at gøre med, at alle kræfter er fokuseret på Irak, det øvrige Mellemøsten og Afghanistan.

Lad os lige tage Afghanistan igen. Her er et af problemerne jo, at opiumbønderne ikke har fået kompensation for at gå over til alternativ produktion. Et af formålene med krigen i Afghanistan var at bekæmpe opiumproduktionen, men de bønder, der dyrker valmuerne, får ikke nogen som helst kompensation. De er blevet lovet kompensation i adskillige år, men har ikke modtaget noget som helst, og det betyder, at man står med nogle mennesker, der som udgangspunkt var positivt indstillet over for koalitionen, men er endt med at blive Talebantilhængere, fordi Taleban varetager deres interesser bedre, og fordi der ikke er penge til en tilstrækkelig civil indsats. Det er et af hovedproblemerne.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Først om Darfur: Det har aldeles ikke skortet på internationalt pres for at få en stærkere FN-styrke til i Darfur. Det er oven i købet i høj grad USA og Danmark, der har presset på i FN-regi for, at der skulle ske noget her, så hr. Holger K. Nielsen har ganske enkelt ikke ret.

Med hensyn til Afghanistan er jeg enig med hr. Holger K. Nielsen i, at vi skal være meget bedre til at samtænke militær indsats og civil indsats i f.eks. NATO-sammehæng. Det er jo en NATO-operation, vi er med i i Afghanistan, og det er netop en af grundene til, at Danmark har været så aktiv op til det kommende NATO-topmøde med henblik på at udvikle en strategi, hvor der bliver mere samtænkning mellem den militære og den civile indsats, end vi har været vant til.

Steen Gade (SF):

Statsministeren siger, at sagens kerne kan sammenlignes med Darfur, men må jeg godt sige til statsministerens oplysning, at da SF i begyndelsen af året - altså for over et halvt år siden - begyndte at presse regeringen, var det altså lidt svært at få regeringen i tale. Det er rigtigt, at Danmark er blevet aktiv i Sikkerhedsrådet, men det skyldes altså i høj grad, at vi var nogle, der tog fat i udenrigsministeren for trekvart år siden.

Jeg synes, at statsministeren slipper udenom, for den politik, statsministeren har forsvaret i denne lange tid og også grundlæggende gør i dag, har jo været en fejltagelse. Den har haft den modsatte effekt af det, som statsministeren stadig fastholder er formålet med den, og vil statsministeren ikke tage en tænkepause og i hvert fald erkende, at han ikke havde forudset destabiliseringen af regionen?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til hr. Steen Gade, at den danske indsats er en bred vifte med mange elementer, herunder civil genopbygningsindsats, støtte til fremme af demokrati og menneskerettigheder osv. i Mellemøsten.

Vi har afsat en ramme på 500 mio. kr. til genopbygning i Irak, og rent faktisk er de 400 mio. kr. allerede brugt eller er ved at blive brugt. Det er faktisk en succeshistorie, at det har kunnet lade sig gøre, bl.a. fordi vi kan beskytte arbejdet militært. Vi har afsat 100 mio. kr. til et partnerskabsprogram med landene i Mellemøsten og Nordafrika, som netop går ud på at fremme demokrati, sikre menneskerettigheder, sikre kvinders rettigheder og fremme uddannelse.

Jeg er enig med hr. Steen Gade i, at det, at det er sådanne gode ting, der skal til på lang sigt, men det ændrer bare ikke ved, at verdens demokratier desværre en gang imellem er nødt til at bruge militære midler for at sikre friheden og freden.

Hermed sluttede spørgsmålet.

6) Til statsministeren af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Hvad mener den danske regering om, at USA's regering vil bruge 20 mio. dollars på en pr-kampagne for koalitionen, samtidig med at 22 mio. dollars af irakiske oliepenge er forsvundet ud i den blå luft?«

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg har været lidt i tvivl om, hvad hr. Holger K. Nielsen vil med spørgsmålet, for jeg kender ikke meget til den sag, der bliver spurgt til. Men jeg går ud fra, at der hentydes til den sag, der har kørt i de amerikanske medier, hvoraf det fremgår, at Pentagon skulle have betalt for at få publiceret positive artikler i irakiske aviser. Jeg har noteret mig, at man i Pentagon har vurderet, at fremgangsmåden er i overensstemmelse med de gældende regler på området, men ellers må jeg sige til hr. Holger K. Nielsen, at jeg ikke har noget kendskab til sagens indhold.

Holger K. Nielsen (SF):

Det synes jeg da er ærgerligt, men så synes jeg, at statsministeren skal spørge til sagen, næste gang han er til morgenmadmøde med præsidenten i Det Hvide Hus, for den er en ret vigtig del af den måde, USA nu forsøger at få vendt billedet på.

Man har hyret mediebureauet Lincoln, som er rimelig flosset i kanten, som tidligere har været berygtet for misinformation og desinformation, og som helt bevidst har kørt kampagner, hvor man har placeret nyheder i irakisk tv og har brugt penge på at få en bedre nyhedsdækning af koalitionen aktiviteter. Derfor synes jeg, at statsministeren burde forholde sig til, at man fra USA's side nu er gået ind i en propagandakrig på en så flosset maner, som man gør. Men det er vel et udtryk for - det vil jeg også godt have en kommentar til - at USA er på spanden i Irak i en sådan grad, at man er nødt til at bruge den slags metoder, og det må vel give anledning til nogle overvejelser hos The Willing og The Most Willing i koalitionen.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er altså meget vanskeligt for mig at kommentere en sag, hvis indhold jeg simpelt hen ikke kender. Men det, jeg kan sige, er, at størrelsen af de amerikanske bevillinger til Irak, og hvad midlerne bliver anvendt til, er noget, der bliver besluttet af den amerikanske regering under ansvar over for Kongressen og til syvende og sidst under ansvar over for de amerikanske vælgere, og derfor har jeg altså ingen bemærkninger til, hvordan det amerikanske forsvar vælger at forvalte sit budget.

Holger K. Nielsen (SF):

Et af problemerne i den her diskussion er, at hver gang der kommer noget om den amerikanske måde at føre krig på, det være sig overgrebet i Abu Ghraib-fængslet eller overgreb på civile osv., så fralægger den danske regering sig ethvert ansvar. Det er ikke vores bord, siger man så, selv om man jo er en integreret del af den operation, som finder sted dernede, og selv om man naturligvis også bliver gjort ansvarlig for det, som koalitionen samlet set gør.

Derfor synes jeg da også, at statsministeren burde forholde sig til, at USA nu vil til at bruge en masse penge på noget, jeg vil kalde desinformation, i forhold til den irakiske offentlighed.

Når man så samtidig kan se, at et tilsvarende beløb er gået op i røg, at et beløb på 20 mio. dollar af irakiske oliepenge er blevet brugt på kontrakter i USA og er gået op i korrupsion, så er der da et misforhold imellem, at irakerne på den ene side må opleve, at de penge, de skulle have, går til korrupsion, og på den anden side må opleve, at nogle af de penge, der bliver brugt på andre måder, går til desinformation. Det hænger jo ikke sammen.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jamen jeg kan altså ikke komme det meget nærmere end det, jeg allerede har svaret, for jeg har ikke noget kendskab til sagen. Det er altså ikke noget, som den danske regering og det danske forsvar har noget

ansvar for. Men jeg kan bare sige, at den fremgangsmåde, der bliver beskrevet, ikke er en, vi benytter os af fra dansk side.

Rune Lund (EL):

Den ene del af spørgsmålet fra hr. Holger K. Nielsen går på korrupsion. Men jeg vil starte spørgsmålet - jeg har jo to omgange - med at spørge: Mener statsministeren, at der er store problemer med korrupsion, at der er store problemer med penge, der forsvinder, at der er store problemer med våbenleverancer, som kommer fra USA, hvor der ikke er kontrol med, om de ender hos militser, som er medskyldige i mord på uskyldige civile?

Er korrupsion og kontrol med våben og penge, som bliver sendt af sted fra USA, eller som indgår som en del af amerikanske kontrakter, et problem? Hvad mener statsministeren om det?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det håber jeg ikke. Det har jeg ikke noget kendskab til, men det er heller ikke det, der er spurgt om her.

Rune Lund (EL):

Det undrer mig, at statsministeren ikke har kendskab til, at der foregår utrolig meget korrupsion i Irak. Det er ellers ikke så svært at finde ud af, at det er et meget stort problem. Men det undrer mig meget, for det ville nemlig have ført mig videre til mit næste spørgsmål. For så ville jeg bede om statsministerens kommentar til, at den amerikanske kongres lige har besluttet at nedlægge den antikorrupsionsafdeling, som kigger på den korrupsion, som foregår i Irak.

Det er en antikorrupsionsafdeling, som bl.a. har fundet frem til en lang række korrupsionssager i forbindelse med store amerikanske firmaer som Halliburton, og det er en antikorrupsionsenhed, som har afsløret, at mange hundred tusinde våben, som er blevet sendt til de irakiske sikkerhedsstyrker, er endt alle mulige steder, hvor man ikke kan redegøre for, hvad der er sket med dem.

Så en ting er, at statsministeren ikke ved, at der er korrupsion, det kan man så være lidt overrasket over, men når nu der er nogen, der påstår, der er korrupsion - statsministeren må så tro på, hvad jeg siger, når jeg nu siger, at det er sådan - mener statsministeren så ikke, at det er et problem, at den centrale antikorrupsionsenhed i USA bliver nedlagt?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Den sag har jeg ikke noget som helst kendskab til. Og hr. Rune Lund kan ikke have nogen forventning om, at jeg kan komme i Folketingssalen og svare på et spørgsmål, der ikke er stillet.

Villy Søvnald (SF):

Jeg vil godt i forlængelse af hr. Holger K. Niensens spørgsmål spørge til det rent principielle. Jeg forstår, at statsministeren gør sig umage med ikke at komme til at vide noget om korrupsion. Det synes jeg ellers virkelig man skal lukke ørerne og øjnene fuldstændig for ikke at kunne opfange.

F.eks. havde Danmarks Radios Horisont for 2 uger siden en glimrende gennemgang af det, med dokumentation og dokumentation og dokumentation. Men lad det nu ligge. Men jeg vil spørge til principielle omkring en pr-kampagne. Ifølge statsministerens opfattelse er Irak et selvstændigt land. Der er så et andet land, USA, der beslutter at lave en pr-kampagne i det andet selvstændige land. Der må statsministeren da have en principiel holdning til, om det er i orden, at et andet land invaderer et selvstændigt land med en pr-kampagne. Altså, hvordan ville statsministeren have det, hvis Venezuelas præsident Chávez brugte sine oliemilliarder til at lave en pr-kampagne i Danmark? Måske ville statsministeren ikke opfatte det, men hvis han gjorde, ville det så ikke give anledning til en kommentar?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nu er det jo et tænkt eksempel, men jeg tror da ikke, det er forbudt. Altså, hvis han ville betale for annoncer i danske medier, går jeg da egentlig ud fra, at han ville kunne gøre det. Det tror jeg da.

Det kan da godt være, det ville afføde nogle kommentarer, ja. Men hvis de regler, der i øvrigt gælder for at publicere ting i Danmark, er overholdt, så ville det vel næppe være forbudt, men oven i købet være i overensstemmelse med reglerne om ytringsfrihed. Det går jeg da ud fra.

Men det er jo et ret tænkt eksempel, må man sige.

Villy Søvndal (SF):

Men så er vi igen ved det principielle, og jeg synes sådan set, statsministeren svarede helt rigtigt, nemlig at det formentlig ville give anledning til en kommentar. Det tror jeg er en svag jysk underdrivelse. Jeg tror, det ville give anledning til en ret bemærkelsesværdig reaktion i et land, hvis et andet land førte en pr-kampagne i det land. Så er det rigtigt, som statsministeren siger, at det vil give anledning til en kommentar.

Hvad er i ytringsfrihedens hellige navn statsministerens kommentar til, at et land invaderer et andet, selvstændigt land med en pr-kampagne? Det er sådan set bare det, vi spørger om.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jamen den har jeg givet i mit svar til hr. Holger K. Nielsen. Jeg gentager den gerne, nemlig at anvendelsen af bevillinger

i Irak er en sag for den amerikanske regering under ansvar over for Kongressen og over for de amerikanske vælgere, og derfor har jeg ingen bemærkninger til, hvordan det amerikanske forsvar vælger at forvalte sit budget. Det er min kommentar, den har jeg givet allerede, men jeg gentager den gerne.

Holger K. Nielsen (SF):

Jo, men det er jo det, som er uholdbart. Jeg ved godt, at det er en gentagelse af, hvad man har hørt før her i Folketingssalen, men det er jo fuldstændig uholdbart, at den danske regering ikke vil forholde sig, ikke vil se, ikke vil høre, men bare fralægger sig ethvert ansvar for, hvordan koalitionen laver sin politik i Irak.

I og med at vi er en del af denne koalition, har vi altså også et medansvar for, hvad der sker. Derfor kan det ikke nytte noget, at den danske regering i al evighed tilsyneladende bliver ved med at lukke øjne og ører for, hvad der sker fra amerikansk side, og derfor er man da nødt til at følge med i, hvad der sker også i USA i forhold til Irak. For det har da enorm betydning for vores politik her i Danmark og for de danske soldaters sikkerhed i Irak, når amerikanerne dummer sig på forskellige måder. Derfor er det da dybt relevant, at den danske regering forholder sig til, hvad der sker i USA.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes ærlig talt, at SF og den øvrige venstrefløj må beslutte sig til, hvad det er for en linje, de synes Danmark skal indtage. Det ene øjeblik forlanger venstrefløjen, at Danmark skal føre sin egen fuldstændig selvstændige linje - jeg er i øvrigt enig i, at vi selv beslutter i Danmark - men

i det næste øjeblik vil Venstrefløjen have, at vi skal være ansvarlige for alt, hvad f.eks. amerikanerne gør. Det er jo ikke rimeligt. Altså, nu må SF beslutte sig til, hvad det er, man vil have. Jeg synes, at vi i Danmark skal være ansvarlige for vores egen politik. Det er her i Folketinget, vi træffer beslutninger om, hvad der er den danske linje, og vi kan altså ikke gøres ansvarlig for, hvad der måtte blive truffet af dispositioner bevillingsmæssigt i det amerikanske forsvar.

Hermed sluttede spørgsmålet.

7) Til statsministeren af:

Holger K. Nielsen (SF):

»Er den danske regering, der som bekendt er optaget af valget mellem frihed og diktatur, parat til at forhandle med Iran og Syrien i forsøget på at få bragt sikkerhedssituationen i Irak under kontrol?«

Holger K. Nielsen (SF):

Det er jo et meget aktuelt spørgsmål, som er blevet drøftet i den seneste tid, hvor stadig flere i USA - og Storbritannien også i øvrigt - mener, at hvis man skal have en løsning på det morads, man er kommet ud i i Irak, må man involvere Iran og Syrien langt mere direkte. Det synes jeg er relevant at få den danske regerings kommentar til, også i betragtning af at den danske statsminister meget tydeligt og meget ofte har fremhævet, at man er gået med i krigen for at styrke frihed og demokrati.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Vi støtter, at nabolandene bliver inddraget yderligere i processen i Irak. Fra dansk side har vi da også opfordret nabolandene til et konstruktivt engagement, herunder til at sikre grænserne bedre. Det gælder også Iran og Syrien. Et stabilt Irak er i hele regionens interesse.

Jeg kan i øvrigt sige, at den irakiske regering har løbende kontakt til landene i regionen, herunder Iran og Syrien, på allerhøjeste niveau. Og netop sikring af grænserne og nabolandenes bidrag til en stabil udvikling er central for regeringen i Bagdad.

Men jeg er da i øvrigt enig med hr. Holger K. Nielsen i, at alle de skridt, der bliver foretaget, selvfølgelig skal være i overensstemmelse med ønskerne om, at vi fremmer og sikrer frihed, demokrati og respekt for menneskerettigheder.

Holger K. Nielsen (SF):

Det er jo det, der er så interessant og så kommer til at afspejle den dobbeltmoral, som er i den danske regering og også i den amerikanske og andre regeringer, der er med i den her krig. For ikke så mange år siden betegnede hr. George W. Bush jo Iran som en del af ondskabens akse, og der har lydt mange forskellige antagelser om, at USA planlagde en direkte krig med Iran. Jeg går da ud fra, at den danske statsminister

i hvert fald er enig i, at det ikke ligefrem er frihed og demokrati, der trives i det iranske samfund. Tilsvarende heller ikke i det syriske samfund. Der vil jeg godt høre, om statsministeren så ikke godt vil indrømme, at man er kommet meget, meget, meget langt ud i moradset, siden man nu må erkende, at man ikke selv kan håndtere det her og er nødt til at inddrage Iran og Syrien i at skabe en holdbar løsning.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nu synes jeg ærlig talt, at hr. Holger K. Nielsen foregriber begivenhedernes gang. Mig bekendt er der ikke truffet sådanne beslutninger. Vi har fra dansk side sådan mere bredt udtalt støtte til at få inddraget landene i regionen stærkere i at finde løsninger, bl.a. i forbindelse med en international konference, som vi håber kan blive afholdt under overskriften Iraq Compact.

Den konference forventer vi kunne blive en nyttig ramme om det internationale samfunds fortsatte støtte til reformer og økonomisk udvikling i Irak. Jeg kan sige, at det sidste forberedelsesmøde foregik i Kuwait, og lige nu rejser FN og den irakiske regering til flere andre nabolande, netop for at sikre regionens konstruktive medvirken i den konference.

Holger K. Nielsen (SF):

Jamen det var da interessant, synes jeg, at man er så konkret med forberedelserne til den konference. Kunne vi få at vide, hvornår den tænkes afholdt? Kunne vi få at vide, hvor den i givet fald skal afholdes henne? Kunne vi få at vide, hvem der fastlægger dagsordenen for konferencen, og hvad det er for specifikke temaer, der skal diskuteres?

I forlængelse af det: Vil man til konferencen også invitere nabolandene Syrien og Iran? Hvis det bliver tilfældet, håber jeg da, at statsministeren vil ihukomme, at man den ene dag går i krig for sikring af frihed

og demokrati og den næste dag indbyder lande, hvor de begreber bestemt ikke findes, til en konference. Det er det interessante. Men sådan er international realpolitik jo.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, men forberedelserne er på den anden side ikke så langt fremme, at vi i dag kan give svar på de spørgsmål, som hr. Holger K. Nielsen stiller. Jeg kan ikke i dag vide, hvilken dato der kan være for en sådan konference, så langt er forberedelserne ikke, og derfor heller ikke, hvor den i givet fald skal finde sted, og heller ikke præcis, hvem der så vil deltage. Men der er fra FN's side bestræbelser på at få så mange lande fra regionen som muligt til at deltage. Men lige præcis hvem tror jeg ikke nogen i dag er i stand til at svare på.

Med hensyn til dagsordenen er det altså således, at det er FN og den irakiske regering, som står i spidsen for at forberede konferencen, og som vel derfor også er dem, der primært stiller punkterne op på dagsordenen.

Steen Gade (SF):

Jeg vil spørge statsministeren, om han ikke er enig i, at man i sådan et forhandlingsforløb bagefter må kigge særlig på sunnierne og dermed også de lande i regionen, hvor det er sunnier, der har regeringsmagten. En af de rigtig farlige ting, som den her krig har fremkaldt, er jo en konflikt mellem sunnier og shiitter, og hvis man ikke ved en fremtidig løsning forstår, at der skal skabes en anden balance end den, der ser ud til at eksistere i Irak i dag, tror jeg ikke, man kommer nogen vegne.

Det andet spørgsmål går på det, der er sivet fra Bakerplanen, hvor det er blevet sagt, at man er nødt til at inddrage Syrien og Iran, som jo ikke er demokratier, faktisk det modsatte, og at man så også bliver nødt til at slække på demokratiet i Irak. Er statsministeren enig i, at det er prisen for at have en exitstrategi?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, jeg mener ikke, man kan gradbøje frihed og demokrati. Man må fastholde målet. Selvfølgelig er man jo altid nødt til at tilrettelægge sin strategi efter, hvor svært det kan være i forskellige samfundstyper, og der er jo ikke nogen udviklet demokratisk tradition i Irak. Men jeg synes, man skal have høje ambitioner med hensyn til udvikling af et demokrati og sikring af menneskerettigheder. Jeg er enig med hr. Steen Gade i, at det er vigtigt at inddrage sunnierne. Det gode ved den regering, der nu er i Bagdad, er, at det er en samlingsregering, der også tæller repræsentanter for sunnimuslimerne. Men hr. Steen Gade har ikke ret i, at alt det her har fremkaldt en konflikt mellem sunnier og shiitter. Nej, den var der i forvejen. Det var oven i købet sådan, at Saddam Hussein på det grusomste undertrykte shiitterne i Irak. Det var netop et af problemerne.

Steen Gade (SF):

Det sidste er rigtigt, men man kan sige, at det, der er sket i Irak, er, at vi i stigende grad har fået konfrontation og borgerkrig mellem de to grupper, og når det kommer til stykket, er det jo svært at sige, at det skulle være bedre end undertrykkelse. Begge dele er noget, vi må gøre alt, hvad vi kan, for at modarbejde. Jeg synes, statsministeren måske slap lidt let om ved den diskussion om, hvorvidt det, der skal komme efter, skal være en stærkere mand. Det er jo i hvert fald det, man kan læse i internationale aviser at man arbejder med: Inddragelse af to lande, hvor man har diktatur, oven i købet præstestyre i det ene, og så en stærkere mand i Bagdad. Det er jo ikke en ønskesituation, og mener statsministeren dybest set, at det er vejen ud?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej.

Holger K. Nielsen (SF):

Det er jo virkelig interessant, hvad vi hører her i dag. Altså, når man tænker på, hvordan de neokonservatives strategi var, da man gik i krig i 2003. Det var en hurtig, effektiv krig, som ville få Saddam Husseins regime til at bryde sammen. Så ville demokratiet opstå som en fugl Fønix og sprede sig til resten af Mellemøsten.

Nu står vi med en situation, hvor denne strategi i den grad ligger i ruiner, hvor den er totalt fejlslagen, og så bliver man nødt til at lave en konference, hvor man inddrager de lande, der også skulle være demokratiseret ved det her forløb, for dog at få et minimum af stabilitet i Irak og i regionen.

Kan statsministeren ikke selv se, at der er lidt af en forskel på, hvad man regnede med i 2003, og hvad der er realiteten i dag, hvor den politik, den danske regering var med til at støtte, ligger fuldstændig i ruiner?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Nej, den beskrivelse er jeg meget uenig i, og der ligger jo ikke nogen kompromittering af hverken frihed eller menneskerettigheder i at forlange, at såvel Syrien som Iran bidrager til stabilitet ved at lade være med at finansiere

f.eks. terrorisme, ved at sikre grænserne osv. Altså, jeg har meget vanskeligt ved at forstå, at hr. Holger K. Nielsen kan mene, at det kompromitterer frihed og demokrati at stille krav til diktaturer.

I øvrigt vil det være gavnligt for situationen i hele regionen, om så mange lande som muligt medvirker aktivt i en international konference, men jeg vil gerne gentage, at det ikke må være på en måde, hvor man underminerer eller kompromitterer frihed, demokrati og menneskerettigheder.

Hermed sluttede spørgsmålet.